

Langtur

i Alaska

– inntrykk fra Iditarod Trail

Tekst og foto: Bengt Egil Rotmo

Det er mildt. Alt for mildt og helt stille. Jeg stikker hodet ut av telt-døra og får mistanken bekreftet: Det har snødd noe vanvittig i natt.

Føret som i går fikk pulken til å virke som et lite akebrett er totalt forandret. Dagens etappe blir en formidabel brøytejobb. Etter litt avslapping og en kopp varm kakao kommer lysten på en ny dag foran pulken. Etter snau 20 minutter er hjemmet vårt pakket i pulkene og vi er klare. Are starter brøytinga og jeg kan se hvordan pulken nesten begraves i snø. Det er omtrent bare trekket som syns. Om en time er det min tur til å brøyte.

Postruta

Vi er på vei gjennom Alaska på ski. Ruta går langs Iditarod Trail, ei gammel postrute som i dag er mest kjent som trasé for hundeløpet Iditarod Race. Ideen om å gå Iditarod Trail på ski oppstod da jeg brukte ferien til å jobbe som bærer for trofjegerere i fjellkjeden Alaska Range noen år tidligere. Under jakta på fjellsau fant jeg en og annen hundesokk. Dette ble starten på en tankerekke som endte med ideen om en tur på ski, 1.800 km, langs hele Iditarod Trail. Are Johansen fra Gjøvik tente på ideen og ble med. Nå er vinteren på sitt strengeste og vi er i gang med turen gjennom fjellkjeden Alaska Range. Etter problemer med lite snø i starten er vi nå i den motsatte enden av skalaen. Rainy Pass er en av få mulige steder man kan krysse fjellkjeden, som blant annet huser Nord-Amerikas høyeste fjell – Denali. Vi er de første som går denne veien i år.

Selv om motene er harde, er turen ned igjen vel så beryktet. Ned fra fjellkjeden går nemlig traseen videre mot Alaskas indre villmark i en trang elvedal – Dalzell Gorge. Denne er beryktet av hundekjøerne som en av de vanskeligste strekkene på hele turen. Dalen er oftest nesten ugjennomtrengelig med overvann og lange åpne stryk, selv midtvinters. Heldigvis er forholdene brukbare når vi passerer.

Yukon

”Her gjør du deg fortjent til håndtrykkene før du får de, hvite mann!”

Det er ikke til å unngå at jeg blir litt overrasket over en slik respons når jeg strekker ut hånda for å hilse på den første indianeren vi møter på den enorme Yukon River. Det tørre, avsidesliggende og til dels snøfrie Alaska

Interior ligger bak oss. Her ved Yukon er det tydelig at indianerne ikke har glemt den hvite manns herjinger fra gammelt av. De har blitt lurt før, og gir ikke tillit uten videre. Akkurat denne indianeren tar oss riktignok i hånda før vi skilles, men han mener vi trenger et bad – ukene på tur har satt sitt spor, rent luktmessig. Yukon blir en kjølig opplevelse i dobbelt forstand. Både på grunn av mottagelsen fra de innfødte og på grunn av den iskalde vinden som alltid kommer rett i mot. Når vi i tillegg har 250 kilometer foran oss på den enorme elva er det bare å sette opp tempoet. Det blir lange og ganske kjedelige dager foran pulken før vi endelig kan sette beina på landjorda igjen, og sette kursen mot kysten.

Kysten

Vi står på en liten høyde en liten kilometer

På vei gjennom fjellkjeden Alaska Range.

Ruskeværet fulgte oss langs kysten. Her er det bare noen få mil igjen til Nome, og vi har funnet en leirplass med naturlig le.

fra Unalakleet, den største eskimolandsbyen langs løypa. Der står vi og beundrer sola som går ned bak landsbyen. Dette er nok det sterkeste minnet fra hele turen. Utallige bilder blir tatt med temperatur under 30 minus og en vind som får fingrene til å stivne helt. Jeg får på meg vindvotten og kom i varmen igjen, før jeg etter litt "jobbing" med fingrene slenger hånda ut til Are: "Gratulerer med kryssing av Alaska! Nå har vi gjort det!" Da kommer det fra Are: "Ikke for å være pessimist, men noe lignende som dette tror jeg aldri noen av oss kommer til å oppleve igjen" To iskalde never møtes i en fast håndtrykk. Nå er det bare 40 mil igjen til Nome!

Det er likevel den farligste delen av turen som står foran oss. Her er vindene så kraftige og vedvarende at skog og kratt ikke vokser. Dette sammen med fuktig sjøvind og bitende minusgrader gjør livet farlig. Hvert år omkommer flere mennesker på grunn av værforholdene ved kysten.

Langs hele kysten viser eskimoene oss en imøtekommenhet som er beint fram rørende. I alle de eskimolandsbyene vi passerer blir vi tatt i mot, losjert og matet som om vi er de siste mennesker i verden. Selv om dette er et folk som har lite, så mener de at alt er til for å deles, og at ingen skal reise sultne fra deres hus. Så

langt min skjøre antropologiske oppfatning strekker seg så er dette en innstilling som mange med meg bør ta lærdom av.

I det harde klimaet blir mange dager værfast og reisa hjem må utsettes, men etter 72 dager og nesten 1.800 km på ski kommer vi frem til Nome – midt i en snøstorm som kun tillater oss å se noen meter fremfor oss. Som vanlig er det en blanding av glede og melankoli som melder seg når en langtur avsluttes.

I tillegg til hundeløpet Iditarod Race avvikles også konkurransen Iditasport, hvor deltagerne tilbakelegger deler av, eller hele løypa til fots eller på sykkel. De beste bruker gjerne rundt tre uker på de 1.800 kilometerne til Nome.

EAGLE Products
- det du trives med
der du trives

BILLIGESTE turflasker på markedet.
4 beholdere 3,5, 5 og 7,5 dl + en liten m/skru lokk. Leveres i sett.

ORIGINALEN EAGLE Products
1,5 l bålkjele.

Norrøn trekopp "Viking"

Drammeglass set med skinnpose (sprekkgaranti)

"Hiking mug" fantastisk turkopp (sprekkgaranti)

"HARALDFJØLA" Turfjøl m/fiskrens-side og brødskjæreside samt integrert kniv med tagget egg.

www.eagle-sharp.no